

*Partizani ga mučili,
unakazili i bacili u Neretvu*

fra **Rafo** **PRUSINA**

61 godina
župnik u miru
Franjevačka hercegovačka provincija - Mostar

Rođen je 21. siječnja 1884. u Hamzićima, u župi Čerin, od oca Mate i majke Matije, rod. Korać. Osnovnu školu i franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Širokom Brijegu, a bogosloviju u Mostaru i Fuldi (Njemačka). Franjevački habit obukao je 1900. na Humcu. Za svećenika je zaređen 1906. godine. Službovao je po gotovo svim župama kršne Hercegovine, a za vrijeme Prvoga svjetskog rata bio je vojni dušobrižnik u austrijskoj vojsci. Bio je kapelan i kateheta u Posušju, Duvnu i Konjicu, a župnik u Vinici, Jablanici, Roškom Polju i Gabeli. Godine 1944. otišao je u mirovinu. Partizani su ga 14. veljače 1945. mučili, vezali žicom, skinuli gola, unakazili i bacili u Neretvu, bez suda i presude i bez ikakvih dokaza.

Jedini fra Rafin zločin bio je taj što je bio hercegovački fratar, a ti su fratri - tako su stari ljudi kazivali - bili Božji ljudi i revni propovjednici Kristova evanđelja, koji su bili na glasu kao pošteni hrvatski domoljubi, što je 1945. bio zločin zbog kojega se gubila glava.

Komunisti su odlučili ili likvidirati ili poslati na robiju sve katoličke hercegovačke svećenike, kako franjevce, tako i petrovce, jer su uza se okupljali narod. Narod je u njima vidio prave Božje ljude, a to je komunistima smetalo. Kada su komunisti uvidjeli da će kod naroda biti prezreni, odlučili su likvidirati svećenike ne bi li došli na njihovo mjesto. Međutim, oni su brojne svećenike likvidirali, još više njih zatvorili, ali nisu osvojili ljubav i simpatije hercegovačkog puka kroz narednih 50 godina.

Treba samo doći kod Imotskog, na granicu Hercegovine i Dalmacije, pa vidjeti jedan paradoks - dok su na hrvatskoj strani gotovo svi Hrvati otišli u partizane, na hercegovačkoj strani gotovo svi Hrvati su otišli u domobrane i ustaše.

Koliki su strah komunisti zadali narodu i kako su bili okrutni ubojice najbolje svjedoči slučaj fra Rafe Prusine. Naime, njegovo mrtvo tijelo Neretva je izbacila na površinu odmah nakon ubojstva. Pastiri su ga pronašli i javili ljudima.

Kada su ljudi došli blizu, odmah su prepoznali da je to fra Rafo Prusina. Pokopali su ga u blizini toka spomenute

rijeke, odali mu počast i pomolili se, ali strah i trepet od partizanskog klanja i ubijanja bili su toliko veliki da ti katolici iz Radoča koji su pokopali mrtvo fra Rafino tijelo nisu smjeli otkriti fratrima fra Rafin grob, bojeći se da to ne bi došlo u javnost i da se ne bi postavilo pitanje tko je pokopao toga fratra.

I tako su stariji ljudi koji su znali za njegov grob umrli i vjerojatno se ni danas ne zna gdje je grob fra Rafe Prusine.

Izvori i literatura:

- Leko, fra Marinko, "U spomen na mostarske mučenike", *Glas Koncila*, 24. 2. 1991., br. 8, str. 2.
Nikić, dr. fra Andrija, *Hercegovački franjevački mučenici*, Mostar, 1992., str. 181-182.
Nikić, dr. fra Andrija, *Hrvatske žrtve rata u Hercegovini*, Mostar, 1995., str. 33.
Pandžić, dr. fra Bazilije, "U spomen na mostarske mučenike", *Glas Koncila*, 10. 2. 1991., str. 18.